

Perinneaukion Fouga-muistomerkki huoltoon

Kauhava LSK Business Park Oy:n omistaman alueen keskeisellä paikalla sijaitsee entisen Lentosotakoulun perinneaukio, jonka lähes majesteettisena muistomerkkinä kohoaa kaksi Fouga Magister -konetta. Toinen koneista on ensimmäinen Suomessa valmistettu Fouga CM (FM- 21) ja toinen niistä on viimeinen (FM- 82) 170- suihkuharjoituskone. Suunnitelman mukaan koneet huolletaan tämän kevään aikana.

Muistomerkki liittyy vahvasti Kauhavan imagoon. Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen ilmajärjestelmäosaston lausunnon (14.8.2017) mukaan Kauhavan entisen lentosotakoulun perinneaukion Fouga-muistomerkki edustaa merkittävällä tavalla sotilaslentokoulutuksen ja kotimaisen ilmailuteollisuuden historiaa ja muodostaa varuskuntarakennusten kanssa historiallisen kokonaisuuden.

Saman lausunnon mukaan perinneaukion Fouga-muistomerkki ja Lentokonepuisto muodostavat Kauhavalla toisiaan täydentävän, vertaansa vailla olevan kokonaisuuden, joita tulisi edelleen kehittää ja hyödyntää rinnakkain. Käytännön toimenpiteinä logistiikkalaitos ehdotti jo silloin seuraavaa:

1. Kauhavan Ilmasotakoulun perinneaukion kokonaisuus tulisi säilyttää Museoviraston lausunnon mukaisesti. FM-21 ja FM-82 -koneet tulisi säilyttää nykyisellä paikallaan.

2. FM-21 ja FM-82 -koneille tulee suorittaa kuntotarkastuksen perusteella määritellyt kunnostustoimet.

Vuonna 2017 Ilmajärjestelmäosasto teetti Hannu Roukalalla (GSE Arctic Oy) selvityksen muistomerkin tilasta. Tehdyssä tarkastuksessa ei kantavissa rakenteissa havaittu kriittisiä rakenneongelmia. Metall- ja betonirakenteet ovat hyvässä kunnossa, ikä ja olosuhteet huomioiden jopa erinomaisessa. Koneille on kuitenkin perusteltua suorittaa "perushuolto" ja uusia niiden sisäpuolen korroosiosuojaus. Toimenpidettä varten koneet nostetaan pilareiden päältä ja huoltotyö tehdään sisätiloissa. Rakenteiden lujuuden kannalta huolto ei ole tarpeen vaan siksi, että muistomerkin visuaalinen ilme on tärkeä.

Kauhavalla 17.12.2019 pidetyssä neuvottelussa selvitettiin molempien osapuolten eli sekä LSK Business Parkin että Logistiikkalaitoksen Ilmavoimien Järjestelykeskuksen mahdollisuudet osallistua kunnostukseen. Samassa yhteydessä keskusteltiin myös muistomerkin hallinnasta tulevaisuudessa.

Kokouksessa olivat läsnä LSK Business Parkin toimitusjohtaja **Juha Jokelainen**, Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen ilmajärjestelyosastolta insinöörieverstiluutnantit **Pekka Palomäki** ja **Petri Leskinen** sekä Lentosotakoulun Perinneyhdistys ry:stä everstiluutnantti evp **Martti Rajaniemi**, kapteeni evp **Veijo Hänninen** ja puheenjohtaja **Olli Nieminen**.

Kokouksen osapuolet sopivat, että koneiden huolto toteutetaan Hannu Roukalan (GSE Arctic OY) suunnitelman mukaan ja että hän tarvittaessa myös neuvoo ja ohjaa työtä. Paikalliseksi lentotekniseksi projektipäälliköksi lupautuneen kapt evp **Jukka Malmin** tehtävänä on töiden johtaminen ja yhteydenpito Roukalaan ja käytännön työn tekijöihin. Projektin kokonaisvastuu on LSK Business Parkilla ja toimitusjohtaja **Juha Jokelaisella**.

Koska muistomerkki on koko Kauhavan kaupungin tunnetuimpia nähtävyyksiä entisen Lentosotakoulun alueella, LSK Business Park Oy on halukas hallinnoimaan ja ylläpitämään sitä. Näin ollen PVLOGL selvittää mahdollisuutta siirtää muistomerkki LSK Business Parkin omistukseen.

Koneiden historiaan liittyy myös kohtalokas lento 25. tammikuuta 1985, jolloin FM- 41 törmäsi jäähän Lohtajalla horisontin kadottua jään yllä. Ohjaaja, sotilasmestari Markku Keski- Jaskari kuoli ja tähystäjä, kadetti M. Kuosa loukkaantui vakavasti. Koneiden kyljessä on kirjaimet M ja K. Muistomerkin symboliikka on meille monin tavoin erityisen tärkeä.

Olli Nieminen